

III.

Teď žalobník proti Neštěstie se jmenuje skrytým jménem a v podobnosti. A v tom jemu svůj řád a svůj stav vypravuje. A potom vypravuje, proč jemu laje a která příčina svůj tajný skutek zjevuje.

Ját jsem tkadlec učeným řádem, bez dřevie, bez rámu a bez železa tkáti uměji. Člunek můj, jímžto osnuji, jest z ptacie vlny; přieze má z rozličných zvíčat oděvu jest. Rosa, jenž rolí mŭ skropuje, nenie obecná voda, ani sama o sobě, ale jest s obecnú vodú smiešena, jížto v svú potřebu jednak nahoru, jednak dolův i sem i tam kropěje podávám. A jsem z České země hlavú a nohama odevšad. Jméno mé pravé jest zbito a otkáno z osmi slov abecedních, k němuž sem vydán a vsazen. Slovo prvnie mého jména na počátku jest z abecedy XI, a potom jest XX. a potom IV., a po těch všech jest opět XX., a hned po něm deváté, a poslednie slovo jest desáté.

Ját sem, Neštěstie, ten, jenž se již tak jmenuji, znaj mě, jakž mě slyšíš. Slyš mě, coť pravím: Já, Tkadlec, tě, Neštěstie, vždy nenáviděti mám, tobě se po vše časy vždy silně protiviti 15 a vždy proti tobě býti. Rozumiemť a pomním na to: dřeve si mě bylo s mŭ útěchú svadilo, toť sem byl přezrel. Jižs' mě jie teď konečně zbavilo. A zda ty nevěeš, že jest to člověku přirozeno, jedno žet to přikázanie božie ruší, že člověk toho želé, co mu se křivdy stane, a kde může, rád se mstí, a netolik 20 ihned, ale i po času? A netolik člověk to činí a toho jest přirozenie, ano to jest přirozeno i hovađu a mnohým zvíčatům, němé tváři. A zdali to ku pomstě nenie podobno? Ty, Neštěstie, ty mě všeho mého dobrého zbavilo a mně o to mluviti nedáš. Mlčetit nebudu, tajitiť vždy nechci, uhroziti mne ne 25 můžeš, zjevitiť chci. Smělo-lis' nade mnú zle učiniti, směj ty ode mne také hanebnú řeč slyšeti a ji trpěti! A zdali nevieš, že sám Stvořitel praví ve čtení a rka: „Měru, jenž jí měřite, tať vám odměřena bude“? Smělo-lis' mě ty, zlé Neštěstie, smútiť, rač se za to nestyděti, coť pravím. Ale jáť tomu již, 30 zlé Neštěstie, dobře rozumiem podlé tvé řeči, žes' ty mnoho

sirotkóv učinilo na světě takýmž rozlúčením, jakožs' nade mnú učinilo. Mnohos' ty lidí smútilo svú protivností a falešným podjetím, a ačť jsú tomu druží nerozuměli úplně, odkad se jim to stalo, jáť tomu již rozumiem, ač nerad, žes' ty to, 35 zlé Neštěstie, ješto' netoliko mě odlúčilo a odvedlo od méj vše radosti, ale žes' také ty to, Neštěstie, ješto' Medí, tu kněžnu, a Jazona, toho vítěze, u milosti prvé svázalo a potom je hanebně a nelítoštivě rozdělilo, a mnoho takých znamenitých lidí, ješto o nich a tobě znamenitě jest psáno i podnes za mých 40 časuov se přihodilo, pro něž dnes i vždy já, Tkadlec, kričím i kričeti chci a volati nepřestávaje hlasem po vše časy skřeklavým: „Ach, ach, nastojte, na tě, zlé a hanebné a každému protivné Neštěstie!“

IV. *Teď Nečestie se diví řádu žalobníkou, že z toho řádu tak nasmýslně jemu přimlívá. A v tom jeho tresce podobní řečí. A potom jemu rozpráví, že jest ono rozličilo dvě lidi mladých od milosti, ješto k sobě jměli. A kto jest byla ona a kto byl on, to jim také vypravuje, a kde a kdy jest je rozlúčilo.*

Divíce se tomu den ote dne, a jakož sme tvú řeč slyšeli, hořinu k hodině, nadiviti se nemůžem. A dlouho se divícec, jest nám to divno i předivno těchto dvorných, neslychaných póték a takýchto řečí rozličných, jimůž nás potýkáš a nás sobě tak lehce vážíš, jakož rozumieme. I jsi-li ty pak tkadlec řádu, jakož pravíš, učného, řádu rozumného, stávu znamenitého, již my víeme, co jsi, neb že jsi z České země. Tot nám jest divno — a více než divno —, že svého tkadlecného řemesla nepožíváš, ano v Čechách jsi téměř obecně všichni dobří a rozumní tkadlci tvého řádu. Neb to více: Aristotileš, jenž brda a všeho řemesla všeho podle rozumu byl největší mistr, praví tak v svých knižkách Politicorum, že lidé smysla a rozumu požívajíce od přirození sú ve všech věcech vuodce u panování jiných sprostuných lidí a nerozumných. Kterak pak chceš svým smyslem koho kam vésti a jinému smyslem svým panovati, jakož se k tomu vedl a ještě včedeš, a ty jeho sám požívati neumíš? Veď, chceš-li koho kázati, chceš-li koho treskati a jemu přimlívati, a sám toho nečině? Slyš, což k tomu praví mistr Kato a řka: „Hanebně jest, kto koho z čeho treske, ano se to jeho samého drží.“ Též ty to sám činíš: laješ nám a voláš na nás zdarma a smysla svého nepožívaje, ani se rozumem podepřieti chceš, pro něžto ty se za to styděti máš. Nebo nám přimlíváš, a ja sám přimluvení hodem, neb nám křivdu nárannú činíš řečí svú a bez práva nám laješ a ny zdarma haníš. Dosti toho, byt bylo oč přimlívati; dosti toho, byt ta tvá, pro niž na ny voláš, kněžna byla, jehož nevíeme, kto jest byla ta, jenž ty jje pyčeš, pro niž ty na ny voláš; dosti toho, byt bylo co znamenitého, jehož ne-

víeme, koho mieníš; dosti toho, byt bylo co výborného, jehož také tebe ani jic proto ponižiti nechcem; dosti toho, byt co na nie ležalo tvého dobrého; dosti toho, byt vším světem vláda; dosti toho, byt nad lidi byla povýšena.

Avšak tebe v tom nehaniemy, nebť nevíemy, koho mieníš, nebť sme my dávno a v dávném času a v dlúhé chvíli nie takého znamenitého náš moci, podlé našeho řádu neučinili, ješto by nám mělo tak zjevně a tak hanebně a tak hrubě přimlíváno býti, jakož nám teď přimlíváš. A snad ty béřeš na se při jiného člověka anebo z nájmú na nás voláš a křičíš, ano se tebe nie nedotýká. Neb nečijem, bychom tobě byli v čem vinovati ani kterému tvému, ješto by se tebe v které miere tolo co dotklo, kromě žeť sme nyníie nedávno v Hradci na Labi, v tom ohrazeném městě v Čechách, moci svú a úřadem svým dvě mladých lidí sobě na letech jako rovných, jenž spolu od několika let jsú dobře a počestně byli, rozdělili 45 a ruozno rozlúčili náš moci, a netoliko je rozlúčili, ale je s obú stranú do jich obú smrti nesjednati mieníme. Jméno jejie bylo prvine z abecedy na špici jako posazeno, jenž vuodce jest všech jiných slov a najokrášnějšie jiných slov. Druhé slovo jest bylo k třetímu slovu jeho podobné, jenž bylo v tom, s nímžto sme ji rozlúčili. Třetí slovo jejie bylo jeho prvine. Čtvrté bylo jeho páté, jejie páté bylo z abecedy třetíe. Šesté bylo XVIII. Sedmé bylo jeho poslednie, a jejieho jména slovo poslednie bylo podobné ku prvniemu.

Toť jsú ta jich jména, takto jsú otkána. A to se jest stalo 55 ot nás léta tolo před shořením tolo města snad jako třetí měsice, potom od stvoření světa počítajíce pět tisíc let a potom léta stého a šedesátého sedmého, o němž ona oba víeta, kdy, kterak a proč jsú rozlúčeni.

Onať jest byla postavú svú pauna; příjmic jejie bylo jest 60 Pernikářka, jenž sme jic byli sami dali jméno to, ne proto, by jí byla, ale proto, co jest kdy, kde a komu promluviti chtěla, že jest slovo to, jenž jest z úst vypustila, dobře a více nežli dobře na své mysli sem i tam převálela, sem i tam jim

v rthla, nežli je vypustila. Než topička jest byla na kniežecím
65 dvoře, pec jest skryté mnohým tajnú milostí pátila i mnohé
svú osobú zamucovala i mnohé jest také podlé světa těšila;
toť jest díelo jejíe tajné a skryté v ty časy bylo před mnohými
obecnými lidmi. Jménoť jest jméla křesťanské, nad obecné lidi
70 jménem jmenovati, jejíe bychom jméno podobné podlé jejích
dobrých ctností a činův vložili, jakožto lidé často učení
vykládají a ohlašují. Onať jest byla všeclna dobra, onať jest
byla všeclna počestna, onať jest byla vše cti hodna. A dobře
to můžem říci „všic cti hodna“, neb sme my, Neščestie, při
75 tom byli, když se jest narázela od své matře. Tu jest ihned
bylo při nje Ščestie se všim svým dvorem a s plnú svú čeledí
a se všemi svými dobrými obyčejí, neb jie ihned tu dáni sú da-
rové rozliční, jimiž se jest zmohla a ohlásila se vsády tu, kdež jest
potom přebývala, neb jie ihned ta převýborná, široko jmenova-
80 ná najvyššího rodu králová, jenž Čest slove, plášť svůj poslala
rozličným květem neposvadným vydělaný po své najvyššie ta-
jemnici, jiezto jméno bylo Opatrnost. Ten plášť byl jest nevý-
mluvným dílem ozdoben dělán, neb jest nebyl žádné panně
ani paní vhod, jedno té, která své cti byla strážce, podlé řádu
85 svělo upříemně, bez poškrvny přebývala, jenž i k Bohu i k svě-
tu podlé cti neklécala; a každé téj, ješto jest na cti klécala, ten
plášť krátek, úzek a nevhod byl, jímžto ona sama odievala
všeclny ty panný a panie, ješto čest měly. A ješto i k sobě i k Bo-
hu i k lidem hodna byla, poslala jie také věnec byla zelený,
90 jenž zimě i létě vždy při své barvě ostával, od jejíe mladosti
jest nikdy neočadl, neobvadl ani osechl až i do stavu man-
želského. A ten jie jest přinesla panna téj králové, jenž Čistota
slúla, lehačka králové, ten den, když se jest narodila.

Byli sme také tu my, Neščestie, při těch všech věcech,
95 zda by ona nám v kterém kusu byla poručena; než dlúho
čakavše s hanbú sme odesli. Tu sme také byli, když sú jie
všecky dvořky všeho Ščestie v své tovařistvie přijely. Byli sme
tu, když jest ona jim zase každé zvláště slíbila byla právě

100 tovařistvie věrně do smrti své s nimi držeti, každé podlé jejíeho
řádu: najprv králové samé, jenž Čest slúla, téj jest zdržala
jako dobrá svú vieru až do dnešního duc; Múdrosti, té se
i podnes drží jako matře své; Stydlivost, tu sobě za vlastní
tovařisku zvolila; Tichosti, téj folkuje a následuje jako sestře
svéj staršie; Čistotě, té se jest ona uplně zachovala, až i v stav
105 manželský vstúpila; Opatrnosti, téj se jest hned zmladu jako
otci poručila; Ochotnosti a Přívětnosti, téj se jest vsády držala,
vsády s ní byla, takéž mezi lidmi obecnými najjužšieho a naj-
chudšieho řádu jakožto mezi lidmi najvyššieho řádu; Pravdu,
tu sobě ve desky vložila a téj z desk ona až do smrti vložiti
110 nechee; Upříemnost beze všecl zášijkův, tu jest sobě tak ujala,
že jie pro žádného opustiti nechee.

V ničem jie sám ten, ješto ji stvořil, nezapomenul, vše
dobré na nie jest shledáno, a tak, že i na křtu na jejem, čím
kto za ni byl slíbil, ve všech kusiech jej vypravila počestné
115 beze všecl obmeškání. Při nie sme my, Neščestie, byli, ale
neškodlivě, čakajce vsády, zda by nám v čem byla poručena.
Ale sám Stvořitel, ten jie dal anjela strážce, jenž jie vždy
strahovitě pásl a tak, že sme my tu na miestě tom, kdežkoli
přebývala, jie dlúho pasúce nic neobdrželi. Toho sme my
120 všeho jie na pomoc jejíeho svědectvie a ty již všeclny jmeno-
vané jejie ctnosti, jenž sme již o nie vypravili, a nad to jest
jie svědectvie sám ten, jenž jie dal ty ctnosti a strážce pilného
od sebe, aby jie pásl, hlédal a ostřichal a jie v tom svú lásku
a svú milost očitě ukázal.

125 Toť jest ta, o njež ty slyšis, jenž sme ji rozdělili a odvedli
od toho, ješto jie slúžil a s ní dobře byl. Neb to vieme, že rád
a s pravú věrú, se vsí počestností a plnú myslí byl na ni
laskav. A jinéhoť takového nynie nevieme tak znamenitého
v České zemi, pro něžto by nám mélo býti tak hanebné a tak
130 nestydlivé a protivně přimlúváno. Jsi-li ty pak ten, jenž se
tkadlcem učného řádu jmenuješ, tohoť sme nevěděli aniž sme
se o to rozmýšlovali; než to, coť sme již o téj dobrého pověděli
my, Neščestie, toť již slyšal a již snad vieš, kohoť mienými.

Požívaj asa učeného smysla, kdyžs' tak daleko svým přirozeným smyslem zašel, a vezmi sobě na pomoc řeč mudrce onoho Plato, jenž praví: „Člověk častokrát umierá jsa živ; neb ktož maje rozum a smysl a jeho nepožívá, ten jsa živ i jest umřel, neb sobě pomoci neumie tím smyslem, jenž jsi má, jako člověk mrtvý, maje údy své, i nemož jimi sobě nic pomoci.“ Protož buď při sobě a pomni a věz, žeť se čte 555 v duchovním Písmě tak v podobensví, jestoť jest Kristus sám skrze svého kanciere Matuše vypověděl řka: Když otec čelední vyšel, totžto Kristus Pán sám, volaje, aby šli na vinnici dělat, že jest on vyšel pětkrát, totžto pět stavův jest volal i ješče volá podnes, z nichžto jsi ty také jeden, jenž tě volá. 560 První stav, jenž jej volá, jest a jsú i byli mládenci, a toť jsú ti, ještoť jsú v sedmi letech; z těchs' ty již minul. A od narození každého člověka až do sedmi let ten čas slove latinským hlaholem puericia, česky děti neb dětinstvo. Z tés' již vyšel. 6 V těch letech nemnoho shlédl, co má býti a co má nebyti; 565 avšak již každý takový člověk počíná stud v sobě mieti, hrózu, bázen a již jest způsoben každý taký k nějakému naučení, jákož na ta léta slušej. Druhé jest volal děti, toť jsú ti, ještoť jsú ve čtrnácti letech; z těch ty jižs' také vyšel. V těch letech a v tom času takový člověk jest již chlipen k světskéj pýše, 570 k zdvížení mysli proti druhému člověku, k zapálení hněvu hotov, marnostem se již poddává, již libost k slyšení tělesných a marných věcí mievá, již se i tieže na rozličné běhy, rád se na ně ptá, aby již podle takových běhův a libostí se svú mysli zdvíhnúti mohl a se zpieti proti svému rovnému, někdy proti 575 sobě vyššiemu, někdy nad svého nižšieho; již takový člověk cti světské hledá, je mu pochvala míla. V takýchto letech člověk každý slove latinským hlaholem infans, česky slove mládenec; z těch let si již také vyšel a již více i pomníš, cos' v nich dělal a coť k mysli bylo a kteraks' je ztrávil. Třetí jest 580 volal jinochy; toť jsú ti, ještoť jsú ve čtrmezdcietma letech; z těchs' také již vyrostl. V těch letech a v tom času člověk jest již hotov k chlipnostem tělesným a světským hříechóm,

již se poddává tělesným libostem, aby je již v skutek dovedl, o nichžto prvě v dřevníem před tímto časem mysli a v sobě sám žádal, neb již v takových letech člověk má v sobě krev 585 horkú, vrúci, ještoť sebú sem i tam točí, i onomu i onomu chtic sobě již tělesné a skutkem povolíti. A častokrát z toho nepovolenie v nechut mysli a v nemoc tělesnú upadne, jakožto často lidé najlép na sobě shlédati mohú. Neb dokud takový 590 člověk ješče jest mládenec, v těch letech se ješče stydí a leká se svá dvorná myšlenie, ještoť je rozličné o rozličných věcech myslí, v skutek uvěsti a v účinek to obrátiti pro přieliš mladíčstvá krev, ještoť v sobě ješče má stud a z studu hrózu, bázen. Ale jak již v tato léta, ještoť slovu jinošstvie, který vstúpi, 595 jenž latinským hlaholem slove adolescenc: tak se hned méně stydí, a protož také již spieše účinka hledá a skutek hledá učiniti podle myšlenie, žádosti a tělesné libosti nebo chlipnosti a toho již skutkem dojiti, čehož se dřieve lekal pro stud učiniti. Ej, Tkadlečku! Kterak tobě o těch béziach v ta- 600 kových letech nenie třeba mnoho praviti! Mohl by jiné dobře dále učiti, cos' shledal na sobě. Čtvrtí jsú mužie; to jsú ti, ještoť jsú u padesáti letech. V těch letech již člověk takový latinským hlaholem slove vir, totž muž dokonaly v mužnosti tak k smyslu jakožto k síle. A poď tēmi v těch letech jest stav 605 jiný, ještoť latíně slove juvenus, česky mladost nebo mužnost z mladých let. V takových letech již takový člověk jest přikloněn k těm tělesným žádostem, aby již tak zbožie sobě podle světa dobýval, aby se již pozdvihnúti a vzpieti mohl proti jinému člověku již skutečně: nátský, mocí, zbožím, myslí, 610 rukú, úrazem, řečí, zpupností, protivnými skutky; již nesmyslí, co jest, odkad jest, kým pošel, dluho-li jeho stav tráti bude; nemyslí ten o nic jiného, když již se v pravý světský stav ubéře, jedno aby se tak k světu obrátíl a s ním se tak svázal, aby všecko po jeho vóli mieti až i na onen svět, a mnoho takových 615 tu svú vuoli mohl mieti až i na onen svět, a mnoho takových jiných kusuov, jakožto každý ná takýchžto lídech znamenati móže. Pátí jsú, ještoť jsú v osmdesáti letech; a ti lidé v těch

letech slovů decrepiti latinsky. Tacito lidé již jsou způsobeni k moudrostem, tak k moudrostem duchovním jakožto k světským, 620 tak již, netoliko by jedno uměli a měli se sami zpraviti, ale i jiné lidi již mají uměti učiti i zpraviti, což býti a nebyti má, a to rozličnými cestami tak, kterak sami v cnostech byli a kterak sami co dobrého činili, jakožto také, což kdy dobrého slyšeli.

625 Těch stavů dvů ješče čakáš a dlúho čakaje snad čím dále, tiem horší budeš. Neb co neučíníš v těch staviích, jakožt sme již pověděli, dokud rozum učený a přirozený máš a sílu s dobrým smyslem, potom, kdyžt tě bieda, smutek, nemoc, žalost, starost a tesknost tělesná zajde, ovšem neučíníš ani 630 paměti mieti budeš. Psáno jest a řečeno skrze múdré lidi: „Dřevo, ješto se za mladú ohnúti nedá, kstarosti, když zaschne, rádo se přelomí a sehnúti se nedá.“ Zda o to stojíš, at bychom všeho povolili, cožs' sobě umyslíš? Snad si čítal v knihách toho mudreho Tales; ten byl otázán, kterak sobě má kto 635 přietele dlúho zachovati; odpověděl a rka: „Povol jemu k jeho vuoli a k jeho libosti ve všech věcech, ačt druhy i bludně povie.“ Nemni, byt to byl proto pověděl, byt to kázal činiti, než žet jest to byl shledal, že takýmžto obyčejem pohříchu lidé lidem se zachovávají. Ale myt tobě toho nepovolíme, 640 buď líbo nebo nelíbo; cožt se nám zdá tobě věděti užitečné, vždyt povieme.

Ješče více, Tkadlečku, pravíme, žet múdří lidé stav lidský dělé na šest kusův a na šest rozdielův, v nichžto člověk každý z práva nalezen býti má a v něm přebývati má a potom 645 muší; a což jest každému obecno, tobt jest také dáno. První čas jest dětinstvo; v tom času člověk pokrmu tělesného materina požívá; z tohos' již odchován a vychován. Druhý čas jest ten, v němžto člověk v kázen lidskú jest poddán k navedení a k naučení, co má činiti a co má nehati; tomas' se již přivedl, 650 ač toho požívati chceš, však vždy vieš, co jest zlé k duši a co dobré k spasení a co dobré k cnostem a co zlé k necti. V třetiem času člověk jest poddán Stvořiteli svému, a v tom

aby seznal, co jest ustanovito od Boha člověku učiniti a co nechati, a co jest přikázanie božie a co přikázanie lidské; 655 a v toms' ty podlé jiných rozumných lidí již zjevně zavolán a povolán. V čtvrtém času má býti člověk obránce a vódcé a zpravitel jiných lidí, jenž ješče jsou nedošli těchto stavů, a v nich zpraviti a naučiti jiné, co jest ctné, co jest dobré; co jest nectné, co hanebné, odvesni. V toms' ty také již svo- 660 bodně, když chceš. V pátém času jsou a mají býti lidé dokonalí v svém stavě a přebývající podlé vysazenie a podlé ustavenie jiných řádu, budto v stavě duchovníem neb světském; v toms' také již nalezen podlé tvých let a podlé tvého rozumu, ač jeho požívati chceš, jehožto z práva učiniti máš. V šestém 665 času jsou lidé zavoláni a zjednáni od života k smrti, od bytie v nebytie; a toho se všemi na každý den čakáš a čakati máš i čakaje dokonati musíš obyčej přirozený.

Ješče nad ty časy tobě pověřti chcem krátké tři časy, jenž tobě pověduce to, i dámyt na vuoli činiti tobě dobře neb 670 zlé. První čas jest mladost; v téj jsi ty již. V téj člověk má mysliti a se opatřiti, co činiti má v mužnosti a při čem ostati může a čím živ býti po časieh budúcích a čeho se jieti má aneb chce. Druhý čas jest mužnost; v téj již brzo téměř na každý rok budeš. V téj mužnosti ty i každý člověk jsa, má 675 mysliti a se podobně a rozumně opatřiti, kterak toho dobyti má, což u mladosti obmeškal a uctobyl, a kterak by k starosti dokonati mohl ve cti, take podlé božieho kázanie jako podlé řádu dobrých lidí ustavenie, a kterak by v starosti odpočívati mohl a býti u pokoji bez světské práce a toho požívati, cožs' 680 u mužství dobyl. Třetí čas jest starost a sešlost. V tom času má se člověk připraviti na každý den, na každú hodinu, na každú chvíli k smrti a opatrnost o duši mieti při sobě a rozvázenie, kterak prvnie dva časy jest člověk ztrávil a kterak v nich přebýval tak-podlé těla, jako podlé duše; podlé těla: 685 aby rozvážil, což by na onom světě škoditi mohlo, ač se kdy, kde aneb kterak v čem na světě obmeškal; podlé duše: aby seznal, cožs' kdy, kterak co dobrého učinil, aby se tomu těšiti

100 nezdupí, ni kamenem tvrdé myslí ni měkkú hrudú dobré
řeči ni písekem mnoho smyslův ni kořením trávním mnoho
f chytrostí. Myt sme rataj a zahrádník rozličných šcepóv
a mistr všech řemesl všech lidí; jedny v druhé jednámy,
jedny z druhých přesazujem. Myt činíme, jako ty, Tkadlečku,
105 čimš. Naše brdo ke všem lidem připraveno jest; všechno, což
jest na světě, to my svú moci snošujem a zosnujem, žádných
podstat nepotřebujem, nic se na tenkú přezi netičem, nic
se na barvy neptámy; tak nám biclá jako černá, tak nám
černá jako blankyná, tak nám zelená jako šerá, tak nám
110 žlutá jako plavá; nic sobě i lidí jedné barvy jako druhé nevá-
žimy. Anebo což se znamenají jich okrášlení? Když je moci
svého protivensvie sečem, tuť my nic neminem, nač se od-
dáme. Tuť fiola své moci před námi neskrýje svú rozkošnú
barvú vše ustavičnosti. Tuť lilium krású svú a bělostí před
115 námi neutěče svú dobrou nádejí. Tu ruože červená svú šarlát-
nú barvú v hořící milosti nám se neopne, tuť dětelík, ni
břečtan, ni chvojka, ni barvínek, jenž jest vše počaté milosti
vuodce, nám se neskrýje. Tuť ruože polská svú brunatnú
barvú všeho tajemstvie utěci se nás nemuož. Tuť vymyšlená
120 a kradená barva šerá z mnohých složená svú vysokú myslí
nađ se nám se nevyzdvihuje. Tuť blankytný charpený neboli
čakankový květ svú zlí nádejí nebli svú dokonalostí nám se
neprotiví. Tuť také plěška svú miezhú, svú žlutú barvú, jenž
na haně vydána jest, proti nám uezišče.

125 Hleď a znamenaj, Tkadlečku: Římené, velitci a múdři
lidé, a jiní rozliční místři pohanšci, tiť sú nás lépe seznali
a poznali nežli ty, a zvlášče mudřec pohan Aristotileš. Aj,
tázals' nás, kto sme my; již to slyšis, kto sme my. A potoms'
tázal, co sme my. Slyšals' tehda, Tkadlečku: my sme nic
130 a smy nětco. Tak sme nie, neb sme ani živi ani mrtvi, ani
tělo máme ani kerú podstatu tělestnú, ani máme byt, ani
máme ducha, ani sme k vidění způsobeni, ani k omakání,
ani k držení zjednání, aniž jíme, aniž pijeme, aniž spieme,
aniž odpočíváme, aniž kdy ustanem. Ano nám Aristotileš,

135 ten mudřec, svědek toho jest v svých třetích knihách Meta-
fyziky a řka: „Věcná věc nepotřebuje...“ Ale takéť sme
nětco, nebť sme všeho stvoření protivnost a protivensvie;
ne, bychom se komu protivili kterým protivensvím nepo-
dobným, ale podlé našeho vysazení, jakož sme k tomu vy-
140 sazení vydáni. Všickni lidé na světě se s námi nesjednávají,
ani často běhájce utíkají, ne pro naši zlost, ale pro těch
jistých lidí lehkost, jenž nás běhají a s námi jako v jeden
úmysl uhodití nechťie. Myt sme však úhel z kamene, a ne
z kamene tesaného, a netesaného a tvrdého; oň se každý živý
145 člověk utkne a oň se obrází i urazí. Myt sme zase také šachta
hluboká nevětrná, mnohými hnilýnu štemflerí podsazená,
v nižto kdy kto nepořádně upadne, nebrzo se sám z nic
vyběře.

Hleď, Tkadlečku, a zpomeň to, za tvých časov co jest
150 mnoho múdřých, mnoho zpupných, mnoho učných, mnoho
mladých, bujných, mnoho starých, chytřých, mnoho milov-
ných, světských, mnoho jiných takýchžto lidí, ješto s králi,
s knežaty, s hrabí, s jinými mocnými lidmi, jakožto s ciesa-
řovnami, s královnami, s kněžnami hostajně a letně bydlili,
155 ješto je téjměř vešken svět cti a je ve cti mieval pro jich
veliké cti a pro jich svobodnost, ješto ji měli mezi mocnými
lidmi: všakt sú v šachtu naše moci, v naše protivensvi
upadli; těch mnoho, ješto ty je i podnes znáš, tiť sú tak na
světě, jako by jich nebylo. Tožť rozptýleně pro nevděčnost
160 jako Židé pro mannu jsuce na světě známých se lidi kryjí;
lidé jich znáti, druhdy i přitelé přirození je v našem pro-
tivenessvi vidúce jich neznají; ač je znají, ale činie se jich
často neznajíce neb jich nevidúce, a ač se po přelíšné zná-
mosti tajiti nemohú, ale netbají jich. Tot sme my to, ješto
165 toto všecko jednámy, a čím větší člověk byl podlé cti na světě,
tím jej hrubějí podtisknem pod se, když se jemu opakujem.

Ano to Aristotileš mudřec shledav i píše o tom v svých osmých
knihách Topicorum a řka: „Většiemu člověku větš zlé se
protiví a opakuje.“ O nás lépe a plnějie slyšeti muožeš, když